

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
В.о. декана факультету міжнародних
економічних відносин та туристичного
бізнесу
Тетяна МІРОШНИЧЕНКО

30 серпня 2023 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

ДІЯЛЬНІСТЬ МІЖНАРОДНИХ ПРАВОЗАХИСНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність 291: «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

освітня програма: «Міжнародні відносини»

спеціалізація:

вид дисципліни: вибіркова

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2023 / 2024 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

«29» серпня 2023 року, протокол №1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Комарова Тетяна Геннадіївна, доктор політичних наук, професор кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Протокол від «28» серпня 2023 року № 1

В.о. завідувача кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Дмитро МИКОЛЕНКО
(підпис)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини»
Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини»

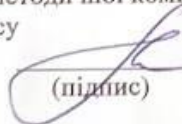

Євгенія СОЛОВИХ

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від «29» серпня 2023 року №1

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА
(підпис)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «**Діяльність міжнародних правозахисних організацій**» складена відповідно до освітньо-професійної програми «**Міжнародні відносини**» підготовки бакалаврів за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни: сформувати знання з проблем діяльності міжнародних правозахисних організацій як провідних суб'єктів міжнародних відносин.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК 3 – здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

ЗК 9 – здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології;

ЗК 12 – здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК 16 – здатність проводити дослідження на відповідному рівні;

- формування наступних фахових компетентностей:

СК 2 – здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному;

СК 11 – здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними;

СК 13 – здатність аналізувати діяльність міжнародних недержавних акторів та транснаціональні відносини.

1.3. Кількість кредитів - 4

1.4. Загальна кількість годин – 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
<u>За вибором</u>	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	
Семестр	
6-й	
Лекції	
26 год.	
Практичні, семінарські заняття	
26 год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
68 год.	год.
Індивідуальні завдання	
- год.	

1.6. Заплановані результати навчання

РН 13 – здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні матеріали;

РН 17 – розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності;

РН 24 – мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретико-методологічні засади дослідження діяльності міжнародних правозахисних організацій.

Тема 1. Теоретичні основи міжнародно-правових стандартів прав та свобод людини

Поняття та види міжнародно-правових стандартів прав людини. Механізм утворення міжнародно-правових стандартів прав людини. Забезпечення міжнародно-правових стандартів прав людини первинними суб'єктами міжнародного права

Тема 2. Основні міжнародні угоди, що визначають міжнародно-правові стандарти захисту прав людини

Загальна декларація прав людини та інші універсальні угоди, що визначають міжнародно-правові стандарти захисту прав людини. Європейська система правових актів, що визначають міжнародно-правові стандарти захисту прав людини. Міжнародно-правові стандарти окремих прав людини. Міжнародно-правові стандарти громадянських (особистих) прав людини, економічних, соціальних та культурних прав людини, осіб, що належать до певних груп населення. Дотримання міжнародно-правових стандартів прав людини органами публічної влади України.

Розділ 2. Правова природа, сутність та засади діяльності міжнародних правозахисних організацій

Тема 3. Світовий досвід утворення та діяльності міжнародних правозахисних організацій.

Поняття та ознаки міжнародних правозахисних організацій. Історичні витоки громадських організацій. Правова та економічна природа неурядових організацій. Основні конституційні права громадян. Відповідальність за перешкоджання законній діяльності неурядових організацій.

Тема 4. Завдання, функції, права і принципи діяльності міжнародних правозахисних організацій.

Завдання, функції, права і принципи діяльності правозахисних організацій. Місце міжнародних правозахисних організацій в системі інститутів громадянського суспільства. Форми діяльності міжнародних правозахисних організацій. Міжнародні правозахисні неурядові організації.

Тема 5. Становлення міжнародної системи захисту прав людини. Адвокація в діяльності міжнародних правозахисних організацій.

Практика захисту прав громадян міжнародними правозахисними організаціями. Механізми захисту прав громадян в Україні, Європейських країнах, світовий досвід: здобутки та виклики. Захист прав людини, що здійснюється під егідою ООН. Досвід країн ЄС у захисті прав людини. Захист прав людини у країнах Африки. Система захисту прав людини у мусульманських країнах. Захист прав людини у Лізі арабських держав. Захист прав людини в Організації ісламського Співробітництва. Міжамериканський досвід захисту прав людини. Інші регіональні системи захисту прав людини. Основні напрямки діяльності міжурядових та громадських організацій щодо подолання наслідків воєнних злочинів.

Розділ 3. Діяльність міжнародних правозахисних організацій.

Тема 6. Приклади успішного правозахисного активізму.

Діяльність міжнародних правозахисних організацій: приклади успішного правозахисного активізму. Діяльність міжнародних правозахисних організацій та іноземних урядів з документування та висвітлення воєнних злочинів і злочинів проти людяності.

Тема 7. Права та можливості міжнародних правозахисних організацій та керівні принципи захисту правозахисників.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Ус ьог о	у тому числі					У с ь о г о	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<i>Розділ 1. Теоретико-методологічні засади дослідження діяльності міжнародних правозахисних організацій.</i>												
Тема 1. Теоретичні основи міжнародно-правових стандартів прав та свобод людини.	20	4	4			12						
Тема 2. Основні міжнародні угоди, що визначають міжнародно-правові стандарти захисту прав людини.	16	4	4			8						
Разом за розділом 1	36	8	8			20						
<i>Розділ 2. Правова природа, сутність та засади діяльності міжнародних правозахисних організацій</i>												
Тема 3. Світовий досвід утворення та діяльності міжнародних правозахисних організацій.	20	4	4			12						
Тема 4. Завдання, функції, права і принципи діяльності міжнародних правозахисних організацій.	22	4	4			14						
Тема 5. Становлення міжнародної системи захисту прав людини. Адвокація в діяльності міжнародних правозахисних організацій.	16	4	4			8						
Разом за розділом 2	58	16	16			34						
<i>Розділ 3. Діяльність міжнародних правозахисних організацій.</i>												
Тема 6. Приклади успішного правозахисного активізму.	16	4	4			8						
Тема 7. Права та можливості міжнародних правозахисних організацій та керівні принципи захисту правозахисників.	10	2	2			6						
Разом за розділом 3	26	6	6			14						
<i>Усього годин</i>	120	26	26			68						

4. Темі практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		для денної	для заочної

		<i>форми навчання</i>	<i>форми навчання</i>
1	Теоретичні основи міжнародно-правових стандартів прав та свобод людини.	4	
2	Основні міжнародні угоди, що визначають міжнародно-правові стандарти захисту прав людини.	4	
3	Світовий досвід утворення та діяльності міжнародних правозахисних організацій.	4	
4	Завдання, функції, права і принципи діяльності міжнародних правозахисних організацій.	4	
5	Становлення міжнародної системи захисту прав людини. Адвокація в діяльності міжнародних правозахисних організацій.	4	
6	Приклади успішного правозахисного активізму..	4	
7	Права та можливості міжнародних правозахисних організацій та керівні принципи захисту правозахисників.	2	
	Разом	26	

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		<i>для денної форми навчання</i>	<i>для заочної форми навчання</i>
1	Проаналізувати виникнення та сутність теоретичних засад міжнародно-правових стандартів прав та свобод людини. <i>Завдання:</i> розглянути лекційний матеріал та наукову літературу з цієї теми, підготувати інформаційні повідомлення за питаннями теми практичного заняття, відповісти на запитання для контролю знань.	12	
2	За допомогою рекомендованої літератури дати загальну характеристику основних міжнародних угод, що визначають міжнародно-правові стандарти захисту прав людини. <i>Завдання:</i> розглянути лекційний матеріал та наукову літературу з цієї теми, підготувати інформаційні повідомлення за питаннями теми практичного заняття, відповісти на запитання для контролю знань, написати есе за темою.	8	
3	Обґрунтувати основні складові світового досвіду утворення та діяльності міжнародних правозахисних організацій. <i>Завдання:</i> розглянути лекційний матеріал та наукову літературу з цієї теми, підготувати доповідь (презентацію) за питаннями теми практичного заняття, відповісти на запитання для контролю знань.	12	
4	Звернувшись до літературних джерел, з'ясувати, у чому полягають завдання, функції, права і принципи діяльності міжнародних правозахисних організацій. <i>Завдання:</i> розглянути лекційний матеріал та наукову літературу з цієї теми, підготувати доповідь (презентацію) за питаннями теми практичного заняття, відповісти на запитання для контролю знань.	14	
5	Розглянути питання про становлення міжнародної системи	8	

	захисту прав людини, про. адвокацію в діяльності міжнародних правозахисних організацій. <i>Завдання:</i> розглянути лекційний матеріал та наукову літературу з цієї теми, підготувати доповідь (презентацію) за питаннями теми практичного заняття, відповісти на запитання для контролю знань.		
6	Навести та проаналізувати приклади успішного правозахисного активізму. <i>Завдання:</i> розглянути лекційний матеріал та наукову літературу з цієї теми, підготувати інформаційні повідомлення за питаннями теми практичного заняття, відповісти на запитання для контролю знань, написати есе за темою на вибір.	8	
7	Схарактеризувати проблему прав та можливостей міжнародних правозахисних організацій та керівні принципи захисту правозахисників. <i>Завдання:</i> розглянути лекційний матеріал та наукову літературу з цієї теми, підготувати інформаційні повідомлення за питаннями теми практичного заняття, відповісти на запитання для контролю знань.	6	
	Разом	68	

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання не передбачені.

7. Методи навчання

Матриця відповідності освітнього компонента **ВБ2. «Діяльність міжнародних правозахисних організацій»**, методів навчання та форм оцінювання, які використовуються, програмним результатам навчання, визначеним освітньо-професійною програмою «Міжнародні відносини».

Результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
РН 13 – здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні матеріали;	пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладу, евристичний, навчальна дискусія, дослідницький метод, пояснювальний метод	усне опитування на практичних заняттях; оцінювання: виступів на практичних заняттях, презентацій, написання есе, аналіз кейсів, письмова залікова робота
РН 17 – розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності;		
РН 24 – мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів.		

8. Методи контролю

При вивченні дисципліни застосовуються поточний та підсумковий семестровий форми контролю. Також, передбачено обов'язковий контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу.

Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на практичних заняттях, у формі виступів здобувачів з доповідями при обговоренні навчальних питань на практичних заняттях, есе та аналізу кейсів.

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувача. Він проводиться у письмовій формі у вигляді залікової роботи (максимальна сума балів за залікову роботу складає 40 балів). Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу, а обсяг навчального матеріалу, який виноситься на підсумковий семестровий контроль, визначається робочою програмою дисципліни.

Сумарна кількість рейтингових балів за вивчення дисципліни за семестр розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного контролю та балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю. Максимальна сума балів за семестр складає 100 балів.

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на заліку здобувач на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання / подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної форми навчання надається можливість скласти залік в письмовій формі (підготовка залікового есе, за яке максимально можна отримати 40 балів) дистанційно на платформі Google meet, Google classroom.

8.

Схема нарахування балів

9. Поточний контроль та самостійна робота							Разом	Залік	Сума
Розділ 1		Розділ 2			Розділ 3				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	60	40	100
10	5	5	10	10	10	10			

T1, T2 ... – теми розділів.

При вивченні кожної теми проводиться поточний контроль у формі виступів здобувачів, написання есе та тестового контролю із заздалегідь визначених питань.

Критеріями оцінювання знань за поточний контроль є успішність освоєння знань та набутих навичок на лекціях та практичних заняттях, що включає систематичність їх відвідування, здатність здобувача засвоювати категоріальний апарат, навички узагальненого мислення, логічність та повноту викладання навчального матеріалу, навички творчо підходити до вирішення поставлених завдань, активність роботи на практичних заняттях, рівень знань за результатами опитування на практичних заняттях, самостійне опрацювання тем у цілому чи окремих питань.

За виступ на практичному занятті здобувач може отримати від 1 (доповнення, уточнення після відповіді або виступу іншого здобувача) до 5 (розгорнутий аналіз питання із залученням даних наукових статей, монографій, статистичних даних, схем, тощо) балів.

Загальна максимальна сума балів за роботу в семестрі складає **60** балів.

Критерії оцінювання роботи протягом семестру

Методи	Критерії оцінювання	Система оцінювання, бали

Усне опитування / навчальна дискусія за питаннями практичного заняття	Висока активність здобувача на практичному занятті, демонстрація засвоєння повного обсягу матеріалу теми, ознайомлення із запропонованими джерелами, уміння робити висновки	2
	Активність здобувача на практичному занятті, демонстрація засвоєння повного обсягу матеріалу теми, ознайомлення із запропонованими джерелами, уміння робити висновки, але здобувач припустився окремих помилок.	1
Тестування	За кожною темою, де передбачено тестування, пропонується 10 тестових питань закритого типу з однією правильною відповіддю. Правильна відповідь на 1 питання оцінюється в 0,1 бал.	0,1–1
Дискусія	Висока активність здобувача на практичному занятті, демонстрація ознайомлення із запропонованим матеріалом, уміння мислити аналітично, формувати та виражати своє ставлення до предмета дискусії, робити висновки.	2
	Активність здобувача на практичному занятті, демонстрація ознайомлення із запропонованим матеріалом, уміння мислити аналітично, формувати та виражати своє ставлення до предмета дискусії, робити висновки, але здобувач припустився окремих помилок.	1
Підготовка та захист презентацій доповідей	Змістовна відповідність презентації доповіді запропонованій темі та її повне розкриття, формальна відповідність методичним рекомендаціям до підготовки презентацій доповідей. демонстрація засвоєння знань програмного матеріалу та умінь їх застосовувати на практиці при виконанні та захисті презентації доповіді, вміння робити висновки, обґрунтовувати власну позицію.	2
	Змістовна відповідність презентації доповіді запропонованій темі та її розкриття, окремі вади формальної відповідності методичним рекомендаціям до підготовки презентацій доповідей демонстрація засвоєння знань програмного матеріалу та умінь їх застосовувати на практиці при виконанні та захисті презентації доповіді, вміння робити висновки.	1
Виконання та захист творчого завдання (есе)	Змістовна відповідність есе обраній темі та її повне розкриття, формальна відповідність методичним рекомендаціям до підготовки есе демонстрація систематизованих та глибоких знань програмного матеріалу та умінь їх застосовувати на практиці при виконанні та захисті есе, вміння грамотно інтерпретувати одержані результати на рівні творчого використання, вміння робити висновки, демонстрація ознайомлення із запропонованими джерелами.	3
	Змістовна відповідність есе обраній темі та її розкриття, окремі несуттєві вади формальної відповідності методичним рекомендаціям до підготовки есе демонстрація систематизованих знань програмного матеріалу та умінь їх застосовувати на практиці при	2

	виконанні та захисті есе, вміння грамотно інтерпретувати одержані результати на рівні творчого використання, вміння робити висновки, демонстрація ознайомлення із окремими запропонованими джерелами.	
	Змістовна відповідність есе обраній темі та її неповне розкриття, окремі суттєві вади формальної відповідності методичним рекомендаціям до підготовки есе демонстрація знань програмного матеріалу та умінь їх застосовувати на практиці при виконанні та захисті есе, вміння інтерпретувати одержані результати на рівні творчого використання, вміння робити висновки, демонстрація ознайомлення із окремими запропонованими джерелами.	1
Підсумковий контроль	Здобувач цілком і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.	35-40
	Здобувач достатньо повно і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує термінологією і поняттями, демонструє знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.	29-34
	Здобувач розкрив питання у загальних рисах, але спостерігаються деякі упущення при відповіді на питання, обґрунтування неточні. Не підтверджуються достатньо обґрунтованими доказами.	18-28
	Здобувач розкрив питання у загальних рисах, розуміє їхню сутність, намагається робити висновки, але при цьому слабо орієнтується в джерелах, припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно.	10-17
	Здобувач не в змозі дати відповідь на поставлені запитання, або відповідь не правильна, не розуміє суть питання. Не ознайомлений з джерелами. Не може зробити висновків.	0-9

Максимальна сума балів за залік складає **40**.

Відповідно, максимальна кількість набраних балів по вивченню дисципліни складає **100** балів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для дворівневої шкали оцінювання
90-100	зараховано
70-89	
50-69	
1-49	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Авксентьева (Комарова) Т. Г. Політика і влада в інформаційну епоху: український контекст (моногр.) -Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2013. 324 с.

2. Конспект лекцій з дисципліни «Глобальні проблеми сучасності» для студентів усіх спеціальностей / Упоряд.: Т. Г. Комарова, Л. А. Тіхонова. Харків: ХНУРЕ, 2020. 76с.
3. Комарова Т. Г. Людина і політика в інформаційну епоху. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, серія «Питання політології»*. 2017. Вип. 32. С. 13-19.
4. Комарова Т. Г. Влада та політична стабільність в умовах змін інформаційної епохи. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, серія «Питання політології»*. 2018. Вип. 34. С. 16-22.
5. Теорія міжнародних відносин. Міжнародні відносини та світова політика : навч. посіб. / М. П. Требін, Л. М. Герасіна, В. Л. Погрібна. та ін. ; за ред. М. П. Требіна. Харків: Право, 2016. 540 с.
6. Теорія міжнародних відносин. Міжнародні відносини та світова політика : навч. посіб. / М. П. Требін, Л. М. Герасіна, В. Л. Погрібна. та ін. ; за ред. М. П. Требіна. Харків: Право, 2016. 540 с.
7. Міжнародні відносини та світова політика: навч. посіб. / О. Н. Кузь, Д. С. Коротков, Д. Ю. Михайличенко та ін. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. 206 с.
8. Публічна політика: навч. посібник; за заг. ред. С.О.Телешуна. - Київ: НАДУ, 2016.
9. Довідник правозахисних організацій. Мережа активістів правозахисного руху. 2018 р. URL:<http://hr.activists.net/organszations>
10. Захаров Є. Ю. Завдання, функції, права і принципи діяльності правозахисних організацій // Права людини в Україні. Інформаційний портал Харківської правозахисної групи : сайт. URL: <http://khp.org/index.php?id=1084630553>

Допоміжна література

11. Аджемоглу Д., Робінсон Дж. Вузький коридор. Держави, суспільства і доля свободи. Київ: Наш формат. 2020. 520 с.
12. Аджемоглу, Д., Робінсон Дж. Чому нації занепадають. Походження влади, багатства і бідності. Київ: Наш формат. 2016. 440 с.
13. Бек У. Влада і контрвлада у добу глобалізації. Нова світова політична економія. Київ: Ніка-Центр. 2011. 408 с.
14. Великий енциклопедичний юридичний словник / за ред. Ю. С. Шемшученка. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ : Юрид думка, 2012. 1020 с.
15. Демократія: від теорії до практики. Посібник для студентів вищих навчальних закладів. Видання друге, доповнене. К.: Міжнародна фундація виборчих систем. 2019. https://www.ifes.org/sites/default/files/ifes_ukraine_democracy_from_theory_to_practice_student_handbook_v1_ukr.pdf
16. Денисенко В., Ю. Вишневецький Політики не брешуть. 10 законів взаємодії політиків і виборців. – Київ: «Наш формат», 2020. – 296 с.
17. Кириченко В. М. *Політико-правова система України* : підручник / за заг. ред. В. М. Кириченка; М-во освіти і науки України, Запоріж. нац. техн. ун-т. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 303 с.
18. *Міжнародні стандарти державного управління* : навчальний посібник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць ; М-во освіти і науки України, Запоріж. нац. ун-т, Навч.-наук. лаб. дослідж. проблем службового права Нац. акад. правових наук України. - Запоріжжя : Гельветика, 2018. 53 с.
19. *Публічне управління: навчальний посібник* / за заг. ред. А. В. Стасишина ; М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т імені Івана Франка. - Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 459
20. Політичний процес у незалежній Україні: підсумки і проблеми : монографія. Вид. 2-ге, доп. Київ : Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2022. 704 с.
21. Ротар Н. Політична участь громадян України у системних трансформаціях перехідного періоду: монографія / Н. Ротар. – Чернівці: Рута, 2007. – 472 с.
22. Таманага Б. Верховенство права: історія, політика, теорія. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2007.
23. Таран В. Вибори в смартфоні. Практичний посібник. – К.: Брайт Букс, 2021. – 211 с.
24. Теорія та практика політичної пропаганди: підручник / Т. В. Гончарук-Чолач, Н. В. Джугла. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. 254 с.
25. Фергюсон Н. Глобальний занепад. Як помирають інститути та економіки. Київ: Наш формат. 2020. 144 с.
26. Флорида Р. Homo creativus. Як новий клас змінює світ. Київ: Наш формат. 2018. 432. 20.

- 27.Фукуяма Ф. Політичний порядок і політичний занепад. Від промислової революції до глобалізації демократії. Київ: Наш формат. 2019. 608 с.
- 28.Шергін С. О. Політологія міжнародних відносин : навч. посіб. Київ : Дипломатична академія України при МЗС України, 2018. 204 с.
- 29.Шляхтун П. П. Політологія : історія та теорія : підручник. Київ : “Центр учбової літератури”, 2019. 470 с.
- 30.Inglehart, R., C. Haerpfer, A. Moreno, C. Welzel, K. Kizilova, J. Diez-Medrano, M. Lagos, P. Norris, E. Ponarin & B. Puranen et al. (eds.). 2020. World Values Survey: Round Seven- Country-Pooled Datafile Version. URL: www.worldvaluessurvey.org/WVSDocumentationWV7.jsp.
- 31.International Organisation for Peacebuilding. Effective advising in statebuilding and peacebuilding contexts - how public participation and citizen engagement. Geneva: Interpeace-IPAT. 2015.
- 32.Nations in Transit-2022. From Democratic Decline to Authoritarian Agression. Freedom House. 2022. URL: <https://freedomhouse.org/report/nations-transit/2022/from-democratic-decline-to-authoritarian-aggression>
- 33.The Millennium Development Goals Report 2015. United Nations Organization. 2015. URL: [https://www.un.org/millenniumgoals/2015 MDG Report/pdf/MDG%202015%20rev%20\(July%2015\).pdf](https://www.un.org/millenniumgoals/2015%20MDG%20Report/pdf/MDG%202015%20rev%20(July%2015).pdf)
- 34.The Sustainable Development Goals Report 2020. United Nations Organization. URL: <https://unstats.un.org/sdgs/report/2020/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2020.pdf>
- 35.World Economic Forum. The global risks report (13th Ed). Switzerland. Geneva. 2018. URL: [http://www3.weforum.org/docs/ WEF_GRR18_Report.pdf](http://www3.weforum.org/docs/WEF_GRR18_Report.pdf)

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

Електронні адреси державних органів влади в Україні

<http://www.president.gov.ua> – Офіційне Інтернет-представництво Президента України
<http://rada.gov.ua> – Офіційне Інтернет-представництво Верховної Ради України
<http://www.kmu.gov.ua> – Урядовий портал

Електронні адреси міжнародних організацій і об'єднань

<http://www.uia.org> – Представництва міжнародних організацій у мережі Інтернет.
[http:// www.un.org](http://www.un.org) – Офіційне Інтернет-представництво ООН
[http:// www.nato.int](http://www.nato.int) – Офіційне Інтернет-представництво НАТО
<http://hub.coe.int> – Офіційне Інтернет-представництво Ради Європи
<http://www.osce.org> – Офіційне Інтернет-представництво Організації з безпеки і співробітництва в Європі
<http://www.bilderbergmeetings.org> – Офіційне Інтернет-представництво Більдерберзького Клубу
<http://www.clubofrome.org> – Офіційне Інтернет-представництво Римського клубу
<http://www.world-governance.org> – Офіційне Інтернет-представництво Форуму Нового Світового Урядування
Програма Розвитку ООН <http://www.undp.org/>
Програма розвитку ООН в Україні <http://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home.html>.
Всесвітня організація охорони здоров'я <http://who.int/ru/>.
Дитячий фонд ООН ЮНІСЕФ <http://www.unicef.org/ceecis/ru/>.
Програма ООН-жінки <http://www.unwomen.org/en>.
Програма ООН з довкілля <http://www.unep.org/russian/>.
Фонд ООН з народонаселення <http://www.unfpa.org/>.
Світовий банк <http://www.worldbank.org/eca/russian/>.
Міжнародний валютний фонд <http://www.imf.org/external/russian/>.
ЮНЕСКО <http://en.unesco.org/>.

Міжнародні неурядові організації, що займаються вивченням глобальних проблем:

Римський Клуб <https://www.clubofrome.org/>.
Freedom House <https://freedomhouse.org>, www.freedomhouse.org.ua.
Transparency International <https://www.transparency.org/>
Amnesty International <https://www.amnesty.org/>, amnesty.org.ua/
GreenPeace www.greenpeace.org

Електронні адреси науково-дослідних установ і аналітичних центрів

<http://www.niss.gov.ua> – Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України
<http://www.uiip.org.ua> - Український інститут міжнародної політики
<http://iwrp.org.ua/ukr/> - Інститут світової політики
<http://www.ier.com.ua> - Інститут економічних досліджень та політичних консультацій -
<http://www.niss.gov.ua/catalogue/30/> – Науково-аналітичний збірник Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України «Стратегічні пріоритети»
<http://www.grani.org.ua> – Науково-теоретичний і громадсько-політичний Альманах «Грані»
<http://www.gileya.org> – Збірник наукових праць «Гілея: науковий вісник»
<http://politicus.od.ua> – Науковий журнал «Politicus»
<http://www.foreignaffairs.com> – «Foreign Affairs» – the leading magazine for analysis and debate of foreign policy, economics and global affairs.
<http://jia.sipa.columbia.edu> – Journal of International Affairs
<http://www.princeton.edu/jpia> – Journal of Public and International Affairs
<http://jwsr.ucr.edu/index.php> – Journal of World Systems Research
<http://www.pewresearch.org> – PewResearchCenter
<http://www.worldvaluessurvey.org> – World Values Survey
<http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm> - Eurobarometer
<http://www.afrobarometer.org> – Afrobarometer
<http://www.afrobarometer.org> - Asianbarometer
<http://www.worldometers.info> –World Population Clock

11. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

- дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Google meet проводяться всі лекційні заняття;
- дистанційно на платформі Google meet практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;
- аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 30% лекційних та практичних занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування ЗВО здобувачам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти екзамен у письмовій формі дистанційно на платформі Google Classroom.